

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 19. Negavit cum iuramento, &c. Cœpit anathematizare, & iurare, &c. Negationem periuris & execrationibus aggrauavit, ex quo Christus eandem pœnam pertulit, quam Iob de suo Præsidente, potuitque de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

videntur, opinio tamen Sanctorum habet, tres tantummodo fuisse negationes: Sic concludit D. Augustinus. & tot fuerunt, quot Christus illi respondit, dicendo: *Ter me negabis*, correspondentes tribus illis vicibus, quibus promissit, se Christum nemquam negaturum. Et optime dicitur, tres solummodo fuisse, quoad videtur, quibus illum negavit quia illæ tantum fuerunt tres singulares, liquidum in qualibet earum pluries negaverit, modo illi, modo alteri respondent accedenti, iuxta quod in singulis illi obijciunt, aut replicabant, aut tunc se coniungebat in illa occasione percunctantes. Itaque tertio et ultimum illum negavit, verum singulis vicibus pluries negavit.

§. 19. Negavit eum iuramento, &c. Cœpit anathematizare, & iurare, &c. *Negavit in primis & execrationibus aggravavit, ex quo Christus eandem penam petiit, quam Job de suo Traxit, potuit que de illo, sicut de Cyro, conqueri.*

Negavit etiam huius criminis enormitas, quod ille sicut, sicut fuerunt, negationes eum quodammodo: prima namque fuit cum singulis negatione, dicendo. *Non sum*. Secunda cum paulo gramor: etenim illi peritium adiunxit, negando eum iuramento? *Negavit cum iuramento*: peccatum gravissimum, & male notari potest tertiam fecit, multa superaddens illi iuramenta execratoria, anathematizationes, sibi male imprecatus, ut ante diximus, & hæc aperte loquitur Evangelista fuisse plurima, verbo vltus, Cœpit: *Cœpit anathematizare, & iurare*: quo utitur Evangelista aliquem actum declaratum, qui habet eum multa frequentia, abundantia & perseverantia. Ita refert D. Math. quod Christus laudes D. Ioannis Baptistæ celebrans: Cœpit declaratoris quia lacrymarum vberitate Christus pedes irrogavit, sic ait: *Lacrymis cœpit vigare pedes eius*. Quinto & de ipso Petro in hac occasione, ad declarandum quantum severit perseverantia, dicit D. Maro: *Cœpit sere q. d. Cœpit, verumtamen non eam cito lacrymis modum impoluit*: quod est quasi Petrus in hac occasione describere velut horologium in quo rotæ distillantur, vi horas indicet inordinate; nec distat, quamdiu fons venoluitur, vel pondera ad eorum accedunt: & crederet possumus: quia Hieron. *Baptiste la Naza, Tom. II.*

tantus Petrus timor inuasit ex eo quod illi cognatus Machi sua replica testatur est qui se velu oculatorem profetiebat testem: *Nonne ego te vidi in horto cum illo?* ut iudicaret Petrus, quantum huic piece satisfaceret obedienti, illique fidem adhiberet, quod congeries requireret (a) Van maledictionum & iuramentorum.

Secundum hæc opinatur D. Chrylost. quod si quidem Christus tantum dixerit, quod illum negavit, sed quod postmodum multiplicaverit negationes, calque tacitas, ut velut sine numero, illas referre omittat Evangelista, tantum eorum describens principium: *Cœpit anathematizare & iurare*, &c. Tu iudica, num grande fuerit hoc peccatum. Huius adde patrum hoc esse post tot tantisque obligationes, post toties repetita promissa, post adeo singularem pavonitionem, & præsertim cum ipsam Christi personam ignominia commaculet, quæ ita sola remaneret, ut nec esset qui pro illo defensor responderet, & in tali persona, qualem esse novimus Petrum: etenim propter illas circumstantias hoc vnum præ ceteris Christus in passione tulit ægerimè, sicutque illi tanto dolenti, quanto vel aliquis cruciatus.

Nihil alicui cruciatum adfert accubiosem, quam eum per hoc torqueret, quod erat illi summo petere volupe, atque in eum retorquere illud quod in maximum eius tendebat fauorem, nempe quod est ipsum proprio gladio iugularet. Sibi Christus in amicos associavit Apostolos, & me inter illos D. Pet. elegit in totius collegij sui Præsidem, quo Christus se recreare videbatur, etatque ille in quo paulo ante signa non vulgaris favoris notaverat & amicitia. Quod igitur ille ipse sit, qui illum abnegando quasi omota suo sigilla confirmet & approbet, quæcumque in eum inimici & obijerunt & moluntur: inpropatulo est, hoc Christum dolori pœnæque fuisse vel maximæ. Notandum venit decretum Regis Cyri, hic etenim ille fuit, quem Deus populi sui liberatorem, templi sui ædificatorem vel reedificatorem elegerat. Facultatem concessit hic Iudeis, ut si vellent revertentur in Hierusalem civitatem templumque denuo reparaturi. Egressi sunt de Babylonia, reversi in Hierusalem, manumque adiecerunt ædificationi. Confestim illis se nonnulli acriter opposuerunt, ne ulterius in opere progredirentur, cessaretque ædificatio. Ad Regem res de-

(a) Van in fin de iuramen- egi. Hom. 82. in Matthe.

TT. Quid homi- nem maxi- ter. Quis firmatorem decre- ti. late 14

lata est ab accusatoribus, objicientibus: ab ijs edificari Hierusalem ea intentione, vt contra Cyrum Regem seditionis propugnaculum exstruerent. Cyrus nedum illis aures non prestavit benevolas, sed iteratis ijsque benignis lictetis suis pracepit ministris vltra finium commorantibus, vt nedum illis non forent obstanti, sed insuper huic operi insudantes streitremu adiuuarent: qui vero illis se praesumeret aduersarium opponere, seuerè castigaretur: **1. 2. str.** **6. 11.** *A me ergo positum est decretum vt omnis homo qui hanc mutauerit insensum, tollat vt lignum de domo eius, & erigatur, & configatur in eo, domus autem eius publicetur. Quod Septuaginta legunt: Dominus eius vnat. Tollatur lignum de domo eius, quid amplius ergo lignum habet de domo eius, quam de alterius cuiuscumque domo, vt talis in eo suspendatur? ad acerbius tormentum, lignum domum eius fulciens, in qua ipse quiesceret, & regetur ac contra iniurias aquarum, solis, frigoris & caloris protegeretur: ipsum sit poenae eius instrumentum & in eo, atque per illud honor eius vitaeque pariat: haec enim omnia doloris eius grauis multo sunt incrementum. Idem sit iudicium de Christo in negatione D. Petri: haec etenim non mediocriter passionis eius dolores poenaeque exacerbauit.*

IV. Suas Iob poenas commemorans, postquam dolores suos expendit, quos sensu grauiore ex arripso eo quod videret illos in quos plura contulerat beneficia, regum sibi vertere tribulationibus monstrat. attrito, subiecit hoc eum torquere singulariter, quo intimi sui consiliarij & amici dolum illi ostenderent & eorum praecipuus in eum seculi ditiolus insurgeret. *Abominati sunt me quandoam consiliarij mei, & quem maxime diligebam, auersatus est me.* Iob Rex imperabat, multoque beneficij cumulauit, at tamen in singulari nonnullos, quos sibi conscripserat in fidelissimos consiliarios, quibus negotia magis seria & principaliora regni sui communiabat. Inter illos seruiebat ipsi quidam Praesens, quem praeteritis auctoritate promouerat, & fauore dignatus fuerat eminentiori. suum illis erga ipsum affectum testatus: porro tulit hoc per moleste quod ab eis desereretur, in quos beneficia contulerat adeo singularia: sed multo sensu hoc grauius, quod consiliarij sui eum abominarentur: porro acerbius in summo gradu hoc illi fuit, vt vidit Praesidem illum sibi factum aduersarium, & deposita omni reuerentia in faciem sibi peruicacem obstitere. Merito de-

lenter hoc passus est Iob, at vero maiori modo ratione Christus hoc sic accepit, quare praecurrit figuram figuratam, vniuque publicam. Dominus hic multis exitit beneficis: non enim quibusdam oculos tribuit, alij linguam, his pressum, illis cibum, nonnullis vitam, particulariter singulares elegit personas sui consiliarios, scilicet Apostolos: *Legit audirem et ipsi, quos Apostolos nominatis: quibus in particulari & secreto regni sui negotia communiavit: Vobis datum est nosse mysterium regni Dei, quod scriptis autem in parabolis. Illis sui peccatorum acta reuelauit: Vos dixi omnes: quia omnia mea cum quo audiat a matre mea, nota facti vobis. Iam illos vnus erat, quem Praesidem delegauerat, nempe Petrum, cui fauores domaque coeque ampliora, nomen illi imponens Petri, suum dicens vicarium, & regnoque Praesidem, cuius ante curam collegij sui commendauerat. *Castro ma fratres tuos. Idoligit vehementer sospensio le Iob, quod aduersitatem suam inuenerat pelagus, omnes illi qui digniora ab ipso receperant beneficia, eo relicto fugam arripuerant rades: quandoquidem nullus esset qui proderet in eius responderet exonerationem, in eadum faciem suam conuerteret, nisi vt ipsum actum ignominia. Porro in particulari operibus vltima depoluit, ridens hos suos consiliarios eo tempore quo capiebatur eo relicto in fugam se propi pientes inhonestam, eumque vt mortem esse execratos: singuli namque sibi postea dederunt, quod illi propinquum esse, propriam esse sibi conciliare damnationem. Ceterum penus sui adidior, quod concilij sui Praesens ita se illi dixerat aduersarium, vt iuraret, percuraret, excurreret, & detestaretur quod eum non videret, fauore uertit, & se felicem autumat, si persuadere possit, quod hoc credant, quod eum non agnosceret, nec in vita sua vel semel videret. *Quomaxime diligebam, auersatus est me.* O Petre, quod prior illum tu condemnes, quam iniqui illi rades, & facitegi Pontifices: eum per hoc rades, eum talem esse, vt tibi repotes dedecus illum cognoscere. Non tibi excidit parabolam qua Magister tuus vtebatur, imo ab hinc paucis diebus propones parabolam de Virginibus, & lan protulit, declaraturus, quam grauius eum detestaretur, haberetque vt inimicas, non enim aliud de illis dixit, quam tu modo de ipsi: *Quo dico vobis nescio vos.* Deinde dicentem eum adidisti quod pessimis sibi inimicis, quorum opera perpetua fuerunt iniquitates, nihil aliud in**

ferentiam pro illis iustam condemnationis æ-

ternæ diſtictus ſit, quàm Numquam noui uos. Si

tu Petre hoc illum modo tractas, quid de ceteris

admiramus? Vt ſapio dimittis & extenuas

id quod credites in illum molitor inimici, &

quandoquidem tu, qui tantum te extuliſti, &

amicum eius eſſe gloriatus fuiſti, tantâ illum

profundius iniuria, ut uinam tuam eſſe cenſeas,

quod amicos illius ſis, nec hoc ſolum, ſed illum

vel hominem tenes agnoſcas.

Sic perſuaſe Dauid, quando viſiſſimus ille

ſaura ſemel ipſi ſubditus, quiterem illi adiecit,

certam & lapides, inſuper & grauiſſimis ac non

tolerandis in eum conuulſis debaccharetur. quod

rationem aliquam haberet quâ ſe ſolaretur, con-

ſolaretur quod proprius, & dilectus ſibi filius

Abſalon ipſe eſſet, qui procerior illi debetam

negaret obediendam. Vnde ſic Abſalon alloquitur:

Ecce ſumus qui egreſſus eſt de uero meo, qua-

re autem meam: quoniam magis unum hic ſolum

leuauit Dimittit enim ut maledicat. Quid ais ō

Petre factiſſime quod illum minimè cogno-

ſcaſ? Non noui illum neſcio illum? An non vi-

des quod cor illi tranſiſſas? Quam grauiſſe

Deus excanduit in Regem Cyrum ob aliud ver-

bum quod dixit ſicut hoc? Loquitur de ipſo in

ſentia hiſtoriali ita diſtingit per Iſaiam, ut D.

ginta: Confortauit te. Paulo poſt quando Deus

de Cyro maiora ſperabat obſequia, ecce prodit

Gethis ingrator, & ultra modum inhumanus

de illo effuſit, ſe Deum minimè cognoſcere. Ita

grauiſſe in anima Deus hoc accepit (ſi ſic ſari li-

ceat) ut ratem aduocet Iſaiam ut hoc illi oneris

imponat, præcipiatque, ut beneficia hæc illi à

Deo collata conferat, cum ingratitude eius

multa, qua tantis reſpondit beneficijs, quatenus

conſtet omnibus qualiter hæc illis conueniat,

atque ex illorum magnitudine, grauitatem tan-

ta redarguit ingratitude: Hæc dixit Dominus

Chriſto meo Cyro, cuius apprehendi dexteram. Ego

auis te ibo & elarifico terra humiliabo. Principes

maximè nobiliores cuius poſteram pedibus hu-

milias. Tortis ætas conuerſam. & uelut ſer-

uos confringam. & dabo tibi theſaurus abſcondi-

tos. & arcana ſecretorum &c. & uocari te nomi-

ne tuo. & non cognoſciſti me? Hocce fieri poteſt

Sed meo quidem iudicio, Petre te Chriſtus in

ſuum modo uocat tribunal, eaſdemque tibi pro-

ponit rationes, & querelas adeo fundatas obicit

in faciem. Apprehendit te manu potentie ſuz,

& de paupere piſcatore ad ſtatum promouit al-

tiorem Apoſtoliatus, quo te principem trauit

uictuſ: Et non cognoſciſti me? Hoc Petri nomen

tibi impoſuit, dixitque tibi: Simon tu uocaberis

Cephus, iam per hoc ſignans te ut lapidem fun-

damentalem ſuz Eccleſie. Et non cognoſciſti me?

Ipe tibi declarauit & inſigniora ſua atque pro-

VIII. Nec mi-

nor fuit

illa Petri;

Hierem. qd

9: 12.

Domine mi, potest esse malitia, quam tam magnam aestimas: *Negauerunt Dominum, & dixerunt: non est ipse.* An grauior dari potest populi alicuius iniquitas, quam post tot recepta beneficia, conglutinaque dona quibus eum praecurrit, dicere, quod me minime cognoscat: Illum de seruitute eduxi Aegyptiaca libertatem, pane coeli & Angelorum cibo alui ipsum, terram tradidi qua nulla est in mundo fertilior: nam ob eius abundantiam fluere dicitur lacte & melle, congregari in illo depositum quoddam & conuulsum donorum meo tum ac misericordiarum, & post haec adhuc audiam ex ore eius, quod me non cognoscat? Meum reuolue Petre mi sanctissime, utrum tu minus deliqueris, vel an in negatione eum praecurritis, etenim ut sentio de te dicere potest quod de quadam muliere cuius ingrata scelera tanta fuerunt, eoque progressa sunt, ut aliquo modo illis iustificaret maiora, quae commiserat illa: *Quas fama notauerat omnium impudicissimas: Viresca eas sceleribus tuis, & iustissimis seruitutibus tuis in omnibus abominantibus tuis & sceleribus tuis.*

Ezech. 16. 51.

§. 20. *Contristauerunt Christum haec negationes: Vigine ad mortem & videtur de Petro iurari potuisse, quod Daniel de Rege Nabuchodonosor.*

41

Fuit in dubio peccatum hoc graue, & ex turpioribus offensis atque iniurijs Christo Domino nostro in passione sua iniectis, quo, videtur Petrus primo Christum condemnasse, quia ipsi Iudices, quandoquidem suis negationibus denotabat Christum talem esse virum, ut sibi infamia duceret, & incommode non tantum esse discipulum eius, sed etiam ipsum vel agnosceret. Vnum inter cetera censeo Spiritus. S. esse peccatum acerbus amici cuiusdam, qui in conspectu tuo mille tibi offert obsequia, tuumque extollit agendi modum, actiones & vitam: tuas buccinat rationes, ipsaque affirmat esse ipsam sapientiam, & cuncta mirabilia esse praedicat quae vel agis, vel loqueris, quasi ceteris eminentiora: sed paulo post oblata occasione, qua sperabas eum habere te tui protectorem, te negat, tuam reprobat personam, vitam tuam nigro damnat calculo, dictaque tua fallax aspernit. Audiamus de hoc Salomonem: *In conspectu oculorum tuorum conuenientis os suum, & super sermones tuos admirabitur, nouissimè autem peruerit os suum, & in verbu tui dabit scandala.*

Ezech. 27. 26.

lun. Multa mihi, inquit sapiens, videtur mala, multa reprobis, multaque exhorresco, sed nullum mihi videtur comparandum tantae proditorum, quantum esse hanc arbitror. Nec hoc mirum est, inquit, me hoc excrari & detestari: quia etiam illum Dominus singulari profectore odio, qui tale quid ardentiteri. *Multa tamen non equant ei, & Dominus odit illum.*

In amicitia funclatur tota hominum inter se confidentia. Quod ille te negge, qui te non cognouit: non mireris: quod ille te neggeat, siue ob promissa tibi ab eo facta, per verba tibi iurata, atque inter tuos capitales inimicos sit ille, qui manifestius declarat non posse te, quis hoc ferat patienter? His feruit occurrentibus consans veraque amicitia. Sic habet Salomone: *Eudem posside eum amicus in paupertate illum, ut & in bonis illius laetaris. In temporibus tribulationis illius permanet infidelis, ut & in virtute illius coheres sit.* Infidelis ea cunctis amicitia quae tempore tantum accurrit abundantia, & gloria: fidelis autem in die calamitatis & inopia cognoscitur. Non hoc ita extollo, tribuendo, quod Christum in monte Thabor confessus fuisset, quando tibi gortas aliquae commendas propinquit ineffabilis suae gloriae: forpam, tunc non arripisti ab illo efflagitans, ut tibi perpetuam tibi concederet huius gloriae fructum: quia ad eiusdem gloriae illius ac inuicem possessionem, tibi necessarium est, ut tua fidelis constantique prius probeat amicitia: & tunc quae video, nisi fallax praedictum esse possunt non fidelem, sed esse infidelem, quandoquidem quantum illum commendasti, praedicasti de confessus es tantam conspicies eum gloriae magnitudinem, tantum illum nunc abibites tormentis carceris poenaeque examinatam.

Ve angustor Petre sanctissime, illa tua amicitia infidelis est, & quam Spiritus Sanctus vitalem vocat: parua etenim eius in hoc probatur subsistentia, quod tempore se subducit aduersitatis: *Est amicum seruum mensis, & non permanet in die necessitatis.* Huic ego, inquit Salomon studeo quam plurimum, ut tanto verius amicitiam meum constet, & diligentius illi subueam, nec non pro illo seruentius respiciam, quam videro illum grauioribus afflictum aduersitatibus poenaeque agonizantem: & si quando ea de causa me malum aliquod apprehenderit, hoc mihi gloriam aestimabo eminentiorem, amici fidelissimi gratia pati tribulationes: *Amicum saluare non confundat, a facie illius non ue abscindam, & si serua quibus exciderit per illa sustinet. Quis est*

I. Vera & falsa amicitia.